

บรรณานุกรม

๑. ภาษาไทย

หนังสือ

“การจัดพิมพ์หนังสือสำหรับเด็ก,” รายงานการสัมมนาเรื่องหนังสืออ่านสำหรับเด็กกลุ่มอายุ ๑๑-๑๖ ปี. พระนคร: โรงพิมพ์การศึกษา, กรมการศึกษา,
๒๕๑๐. หน้า ๑๔-๑๕.

กำชัย สดิรกุล. “การเป็นมาตรฐานของการพิมพ์และงานแสดงการพิมพ์ในเมืองไทย.” อนุสรณ์
งานแสดงการพิมพ์แห่งประเทศไทยครั้งที่ ๑. พระนคร: โรงพิมพ์วิทยาลัย
เทคนิค, ๒๕๐๕. หน้า ๔๔, ๖๗.

• ตัวหนังสือและตัวพิมพ์. พระนคร: โรงพิมพ์ภาคพื้นทวี, ๒๕๑๕
(พิมพ์เป็นอนุสรณ์ในงานพระราชทานเพลิงศพขุนบัวรัตนรักษ์ ณ เมรุวัด
จันหาราม นครศรีธรรมราช ๑๖ มิถุนายน ๒๕๐๕)

• งานแสดงการพิมพ์แห่งประเทศไทยครั้งที่ ๓. พระนคร: โรงพิมพ์
ครุสภากาชาดพื้นทวี, ๒๕๑๕.

• หนังสือและการพิมพ์. พระนคร: โรงพิมพ์ครุสภากาชาดพื้นทวี, ๒๕๑๕.

ชาร ลุขพานิช. ก้าวแรกของหนังสือพิมพ์ไทยในประเทศไทย. พระนคร: ไทยพัฒนา,
๒๕๐๘. (พิมพ์เจกในงานพระราชทานเพลิงศพหลวงบุญยามานพพาณิชย
มัธยนาคม ๒๕๐๘) หน้า ๖๕.

“คำนำ” ประชุมขาวรักษาดู管พระเชตพนฯ เล่ม ๑. พระนคร: โรงพิมพ์สภพิพารามนาการ,
๒๕๑๐.

จุดจบเมืองเกล้าเจ้ายิ้ว, พระบาทสมเด็จพระ ไอลบัน, ฉบับปรีปกาพร้อมความจดหมายเหตุ
ประกอบ. เล่ม ๑ พระนคร: แพรพิทยา, ๖๖๔.

• ลิธินิทรชาคริศภัคบ์ดำเนินแบบห้องละคร เจ้าNEYทรงเล่นเรื่องนิทรชาคริศ
ในรัชกาลที่ ๕. พระนคร: โรงพิมพ์ไทย, ๖๖๕ (สมเด็จพระมาคุจชาเจ้าฯ
 พระบรมราชเทวีโปรดฯให้พิมพ์ในงานเฉลิมพระชนมฯ ๖๖ ปีบริบูรณ์เมื่อปีจอ
 พ.ศ.๖๖๕)

ฉลองชัย สุรัวณณบูรณ์. "แบบและสืขของภาพประกอบหนังสือสำหรับเด็กอนุบาล" วิทยานิพน
 บวิถุภูมิทัศน์ แผนกวิชาโสสหศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๒๕๙๕.
 (อักษรanea)

เฉลิม วุฒิชลสิต. "แคบอดจิตรกร." หนังสืออนุสรณ์พระราชทานเพลิงศพนายเมฆ เวชกร
ณ เมรุสถานหลวงวัดเทพศิรินทราราช วันอาทิตย์ที่ ๒๘ กันยายน พ.ศ.๒๕๖๒.
 พระนคร: โรงพิมพ์ไทยลัมพันธ์, ๖๖๖.

อมมูนช พงษ์ประยูร. "คำนำ" จิตรกรรมฝาผึ้งและภาพลายเส้นในประเทศไทย. พระนคร:
 โรงพิมพ์ครุสภากาแฟรา, ๖๖๕ (กรมศิลปากรพิมพ์ตามพระวิจัยสาม เมรซิ่ง
 เช้าอมพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระนคร ในเทศกาลเข้าพรรษา พ.ศ.๒๕๖๕)

คำรำราชานุภาพ, สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยา ทำงานเรื่องสถานที่ทางชีช
พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้ายิ้วทรงสร้าง. พระนคร: โรงพิมพ์สภาน
 พิพารณ์นาก, ๖๖๔.

• "บ้านแพนก" ไกรภูมิพระร่วง โดย พญาลิไทย พระนคร: องค์การศึกษา
 ครุสภ, ๖๖๓. หน้า-๓.

• "คำนำ" จากหมายเหตุและนิราศลอนตอนของหม่อมราชโถห์เรื่องราชทูตไทยไปประเทศอังกฤษในรัชกาลที่ ๕ เมื่อปีมะเส็ง จ.ศ.๒๔๑๔ พ.ศ.๒๔๐๐ กรุงเทพฯ โรงพิมพ์ไทย, ๒๔๖๐ (พิมพ์ในงานศพพระบรมศพธรีสุริยวงศ์ ซึ่น บุนนาค เป็นอธิบดี ๒๔๖๐)

• "วาระวายพระพุทธศรัทธาสนาในประเทศไทย" ประชุมพระนิพนธ์เกี่ยวกับการทำนานทางพระพุทธศรัทธาของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ พระนคร: โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม, ๒๔๖๔ (พิมพ์เป็นอนุสรณ์ในงานพระราชทานเพลิงศพพระเทพคุณากร (ผล ฉินปุ่นโต) ณ สถานวัดพระพิเรนทร์ วันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๔๖๔) หน้า๘๔-๙๗ "ทำนานสังเขปวัดคุณ เช็ปปัญ" ที่ระลึกงานฉลองวัดคุณ เช็ปปัญแห่งพระเมฆาคุณศักดิ์ ครบ ๒๔๐ ปี. (พระนคร: โรงพิมพ์เจตนาอุด, ๒๔๖๙), หน้า ๓

ที่ ๔ หมายเหตุ. พระมหาธิรราชเจ้า. พระนคร: แพรพิทยา, ๒๔๖๐.

ที่ระลึกสยามรัฐพิชิตวันสงวนลมพิริ พระศักดิ์ราช ๒๔๖๔. (The Souvenir of the Siamese Kingdom Exhibition at Lumbini Park B.E. 2468) พระนคร: โรงพิมพ์ กรุงเทพฯ เคลิมล, ๒๔๖๔-๙๖.

๕. ๔ ป่างนำ (ประยูร อุลจ查ภู) ความงามของศิลป์ไทย พระนคร: โอเดียนสโตร์, ๒๔๖๐ บุญเหลือ เทพยสุวรรณ. "หัวเลี้ยวของวรรณคดี" วรรณไวยากร. เล่ม ๑ พระนคร: ไทย-วัฒนาพานิช, ๒๔๖๔. หน้า ๓๔.

ประชุมพิพากษาการภาคที่ ๑๒ เรื่องจากหมายเหตุของราชทูตประจำเชกเชมาในແບ່ນຄົນสมเด็จพระนารายณ์ และจากหมายเหตุของหม่อมรัตถเฉลียวในรัชกาลที่ ๕ ที่ ๕. พระนคร: โรงพิมพ์สกุลพิพาระ ชนาก, ๒๔๖๒. (พิมพ์แจกในงานพิพานแข วิรชเวชกิจ ๒๔๖๒)

ประยูร จารยาวงษ์. "การเขียนภาพประกอบ" รายงานการล้มนาเรื่องหนังสือสำหรับเด็ก กolum อายุ ๑๙-๒๖ ปี. พระนคร: โรงพิมพ์การศึกษา กรมการศึกษา, ๒๔๖๐. หน้า ๑๖๙-๑๘.

เปลือง ณ นคร. ประวัติวรรณคดีไทยสำหรับนักศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ ๖ พระนคร: ไทย-วัฒนาพานิช, ๒๔๖๓ พงษ์ศักดิ์ พยัชชิวิจัย. "วิเคราะห์เนื้อหาหนังสือพิมพ์ไทย" ๕ มี.ค.-วันนักข่าว. พระนคร: โรงพิมพ์สกุลพิพานแข, ๒๔๖๔. หน้า ๔๙.

พระไชยสุริยา ("หนังสือชุดภาพและการถ่ายขององค์การค้าของครุสภาก") พระนคร: โรงพิมพ์
ครุสภากพราوا, ๒๕๑๓.

"พระยาอุมาราชอนเล่าเรื่องหอรูป." ประชุมสมุดภาพสำคัญในประวัติศาสตร์ เล่ม ๑ รวมรวม
และจัดพิมพ์โดยคณะกรรมการจัดพิมพ์เอกสารทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และโบราณ
ศึก. พระนคร: โรงพิมพ์สำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรี, ๒๕๑๑.

พรนช ภาสุรภพ. "หลักเกณฑ์ในการสร้างภาพประกอบหนังสือแบบเรียนระดับมัธยมศึกษาตอน
ปลาย" วิทยานิพนธ์ปริญญาโทนิตย์ แผนกวิชาโสตหัตศศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
๒๕๑๖. (อักษรดำเน)

พนช เลิศหล้านภัย, พระบาทสมเด็จพระ อิเหนา พระนคร: โรงพิมพ์ไทย, ๒๕๖๔ (บทละคร
ฉบับหลวงสมุดวิชรญาณ พระนางเจ้าสุขุมามารศรี พระราชเทวีโปรดให้พิมพ์ในงาน
ฉลองพระชนมายุ ๕๐ ปี) (๑ เล่ม)

พูนพิมพ์ คิศกุล, ม.จ.หญิง. "คำนำ" ประชุมสมุดภาพสำคัญในประวัติศาสตร์ เล่ม ๑ รวมรวม
และจัดพิมพ์โดยคณะกรรมการจัดพิมพ์เอกสารทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และโบราณ
ศึก. พระนคร: โรงพิมพ์สำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรี, ๒๕๑๑.

พ. อีแอล. "ประวัติการพิมพ์หนังสือในประเทศไทย". ครุศึกษา เล่ม ๕ พระนคร: ไทยวัฒนา-
พาณิช, ๒๕๑๒. หน้า ๓๓-๓๔.

_. "ประวัติการพิมพ์หนังสือในประเทศไทย". ครุศึกษา เล่ม ๕. พระนคร:
โรงพิมพ์บริษัทประชาชน, ๒๕๐๘. หน้า ๕๙.

ภาษาและหนังสือแห่งประเทศไทย, สมาคม. รายงานการสัมมนาเรื่องการจัดทำหนังสือสำหรับเด็ก
ณ ศูนย์ปีกบุญรอด กรมวิสามัญศึกษา ๗๗-๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๕. ชลบุรี: โรงพิมพ์สห-
สุขพิมพ์, ๒๕๑๕.

มงคลเกต้าเจ้าอยู่หัว, พระบาทสมเด็จพระ. การส่งความป้องค่ายประชีค. พระนคร: โรงพิมพ์
ไตรภพพิพิธภัณฑ์, ๒๕๔๕.

- . ท้าวแสงปม; บหดค. พระนคร. โรงพิมพ์สภานพราชยานagar, (๒๕๖๐)
  - . ธรรมนารมณ์สังคม; ตามเข้าเรื่องในธรรมชาติ เอกาทสินท. พระนคร: โรงพิมพ์ไทย, ๒๕๖๓.
  - . พระร่วง; บหดค.พุทธกำลอน. (ม.ป.ท)(ม.ป.ป.)
  - . ภาพถ่ายพระทักษิณากล้อเส้นขาด พ.ศ.๒๕๖๓ (ม.ป.ท), (ม.ป.ป.)
  - . ภาพถ่ายพระทักษิณากล้อเส้นหมึก พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๓ (ม.ป.ท), (ม.ป.ป.)
  - . มหาคมะ; ละครพุก ๓ ชุด. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อักษรนิพ., (ม.ป.ป.)
  - . มัทนะพacha; หรือคำนานแห่งคอกกุหลาบ ละครพุกคำนันท์ ๕ องค์. (ม.ป.ท.), (๒๕๖๗)
  - . ศกนคลา บหดครองสำหรับเล่นบนเวที. พระนคร: โรงพิมพ์ครุสาก, ๒๕๖๔.
(พิมพ์ในงานพระราชทานเพลิงพระเทานญ์พุ่งกลีบ มหิธร เมื่อ พ.ศ.๒๕๐๘)
  - . ศกนคลา; บหดครองสำหรับเล่นบนเวที แบบละครศึกคำบรรพ. (ม.ป.ท.,)
(ม.ป.ป.)
  - . ศกนคลา; บหดครพุกแบบนาภาก. (ม.ป.ท.)(ม.ป.ป.)
  - . หัวใจนักกรบ; ละครพุก ๓ ชุด. (ม.ป.ท.)(ม.ป.ป.)
- มอร์แลนค์, อาเนอร์. คำนานชาติอัน. แปลโดยรามจิตติ (พระบาทสมเด็จพระมกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว) พระนคร:(ม.ป.ท.)(ม.ป.ป)
- มนิค มนิคเจริญ. พจนานุกรมไทยใหม่-พันล้มที่สุด. พิมพ์ที่ ๔. พระนคร: เอกกิลป์ การพิมพ์, ๒๕๖๕.
- แม้เนม瓦ส ชาลิก และสิรินทร์ ช่วงโขต. บรรณาธิการมาสตร์. พระนคร. เจริญผลการพิมพ์,
๒๕๖๖.

ข้อซ. เชเดลล์ . "อาرمังกัน," ໂນງຮາມວັດຖຸໃນພິທີອັນຫຼາດ ສໍາຫັບພະນັກງານ. ພຣະນັກ: ໂຮງພິມພົມພຶກພິພຽງຂະນາກ, ๒๕๗๙.

• "ວ່າດ້ວຍເຮືອງພາກຄານໃນຈາກີກຽງສູ່ໂຂ້ທັບ," ປະໜົມຈາກີສ່າມກາກີ; ຈາກີກຽງສູ່ໂຂ້ທັບ. ພຣະນັກ: ໂຮງພິມພົມພຶກພິພຽງຂະນາກ, ๒๕๘๖ (ມ້າເສັກໂທ ພຣະບາຮາຊ-ນຸ້ກລ (ອວນ ເປົ້າໂທີ່) ອຸປະນມພລກວາກອີສາມ ພິມພົມໃນການທຳບຸນດອງອາຍຸຮັບ ແຮອນ
ເມືອບັນຫຼາດ ພ.ຕ. ๒๕๖๓), ທຳມະ ๑๔-๑๕.

ข้อช. ແມກຳແລນດ. ທ່າງແພ່ຍໍກາຍວິກາຄົມບານາໄຕເມ ເລມທີ ๒. Bangkok: The American Presbyterian Mission Press, 1904.

• ປະຄົມກາກີກາສົກ ທີ່ອົງການໄໝງ່າຍງ່າງກາຍຂອງມູນຍົບ. Bangkok: The American Presbyterian Mission Press, 1904.

ຮັງຈານ ອິນທຽກກຳແໜ່ງ. ການເລືອກໜັງສືອິນິມີ ແລະ ວາරສາຣ. ພຣະນັກ: ໂຮງພິມພົມກຸຽສກາລາດພັກງາ, ๒๕๑๘. ທຳມະ ๑๗๖-๑๗๗.

ຮາຍບັນຫຼິຕຍສກາ. ຮາຍນາມໜັງສືອ່າງໜັງອອກເປັນຮະບະໃນປະເທດສະຍາມ. ພຣະນັກ: ໂຮງພິມພົມພຶກພິພຽງຂະນາກ, ๒๕๗໨. (ພິມພົມໃນການພະຮາຊາຫານເພີ້ງຄົມພະຈຳບໍານາມວົງເຊີອພະອົງຄ-
ເຈົ້າແຂ່ໃຈ ຄຣນັບລູກສະວາງ)

ໂຮ່ມ່ວນ, ແກ້ວມ. ແມລັງປ່ອງທອງ ແປ່ລ່າຈາກ The Golden Scorpion ໂຄບຮາມຈິຕິ (ພະ-
ບາຫສມເຄື່ອງພະນົມກູ້ເກົ້າເຈົ້າອູ້ຫົວ) ພຣະນັກ: (ນ.ປ.ທ.) (ນ.ປ.ປ.)

ຮ່າງສ. ກຸລສົມນູ້ຮັນ. ວັດພະເໜີພຸນາ ອອງສົມຄປະຫານແໜ່ງແກກໃນປະເທດໄທ. ("ເອກສາຮນຮຽນ-
ຮັກຍໍາສົກ," ເລມ ๑ ຮັນວາມ ๒๕๐๔) ພຣະນັກ: ແຜນກົງຂານຮຽນຮັກຍໍາສົກ ຄະ-
ອັກຍໍາສົກ ຈຸກລັງການພົມຫາວິທາລັບ, ๒๕๐๕.

ວັນຮັກ, ສມເຄົຈພະ. "ເຕືອນໃຈ" ໜັງສືອຸນສຽນພະຮາຊາຫານເພີ້ງຄົມນາຍແມ ເວົ້າກະ ພ. ເມືອສຳສານ
ຂລວງວັດທະນີກົນທ່າວາສ ວັນອາທິດທີ ๒๔ ກັນຍານ ພ.ຕ. ๒๕๐๒. ພຣະນັກ: ໂຮງພິມພົມ
ໄທສັນຫຼັບ, ๒๕๐๒.

ວິຈິතຮວາທາກ, ລວງ. ປະໜົມພົມກົງກາງນັບຄວາມສຳຄັນ. ພຣະນັກ. ສ້ານັກພິມພົມເພີ້ງຄົມ, ๒๕๐๓.

วิทย์ พิมพ์เงิน. "ประวัติภาพเรียนไทย" ศิลปกรรม และการช่างของไทย และโบราณสถาน
บางแห่งของไทย. พิมพ์ครั้งที่ ๒. พระนคร. โรงพิมพ์รุ่งเรืองรัตน์, ๒๕๑๒. หน้า ๓๖

วุฒิ แทรสังข์. "การศึกษาแบบ, สี และขนาดของภาพประ大局แบบเรียนที่นักเรียนชั้นป्रบتدศึกษา
ตอนปลายชอบ." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาวิทยาลัย วิทยาลัยวิชาการศึกษาปราสาณมิตร ๒๕๑๔.
(อัดสีเนา)

ศรีสุนทรโวหาร, พระยา (น้อย) มูลบทบรรพกิจ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ศาลาบรรณนิพิทธ์, ร.ศ.
๑๗๓ (พ.ศ.๒๕๑๙)

ศรีอุษยา (พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว) งดการสมรส; ลดครุฑองค์เดียว.
(ม.ป.ท.) (ม.ป.ป.)

ส่วน อั้นคง. สิ่งแรกในเมืองไทย. พระนคร: แพรพิทยา, ๒๕๑๒.

สร้อยศักดิ์ จุฬารพ. พระศรัมมห เล่ม ๔ ("หนังสือชุดภาษาและการถูนขององค์การคำขอองค์กรสภាស")
พระนคร: โรงพิมพ์ครุสภากาดพระราชนัดลักษณ์, ๒๕๑๒.

สุจาน กาญจนากัณฑ์. สมพันธ์ภาระห่างไทย-อเมริกัน. พระนคร: โรงพิมพ์ส่วนห้องถิน,
๒๕๐๖ (เทียบแลนกรุงเทพฯ จพิมพ์ เป็นที่ระลึกในการนัดลงมิตรภาพวันชิงตัน-กรุงเทพฯ
กรกฎาคม ๒๕๐๖)

สนั่น ปัทมะทิน. การเรียงพิมพ์. พระนคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๑๓.

สันติศิริ (สงบ สวนศิริ) "คำไว้อาลัยสำหรับคิมบินผู้หนึ่ง." หนังสืออนุสรณ์พระราชนันเพลิงศรีฯ
นายเพม เวชกร ณ เมรุส้านหลวงวัดเทพศิรินทราราม วันอาทิตย์ที่ ๒๔ กันยายน
พ.ศ.๒๕๑๒. พระนคร. โรงพิมพ์ไทยสมพันธ์, ๒๕๑๒.

สุจิวิท ถาวรสุข. หนังสือประวัติเรื่องพระประวัติ และงานศิลปะของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ
เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรา牟ีศิริวัตถุวงศ์. พระนคร: ไทรวัฒนาพานิช, ๒๕๑๑.

สุนทรีย์ คำพันวังศ. หลักเกณฑ์การทำบัตรรายการหนังสือภาษาไทย ฉบับสมบูรณ์ และ^๑
ตัวอย่างบัตร. พระนคร: แผนกวิชาบรรณาธิการกษาสตร์ คณบดีอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๐๘. (อัสดง)

สุนทรีย์ พระยะไยยะมี. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ครุสินิท, จ.ศ.๒๔๗๓ (พ.ศ.๒๔๙๔)

สุภารคิศ ศิริกุล, ม.จ. ศิลป์เงินและเงินปุ่น. พระนคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,
 ๒๕๐๘. หน้า ๘-๙

ศิลป์ในประเทศไทย. พิมพ์ครงที่ ๔. ("หนังสือชุดประกอบการศึกษาของคณะ
 โบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร," เล่มที่ ๑) พระนคร: กรุงสยามการพิมพ์, ๒๕๐๔.

สุภาพนธ์ สุนทรีย์. "วิัฒนาการและการใช้ประโยชน์ของหนังสือพิมพ์ในประเทศไทย."
 วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต แผนกวิชาบรรณาธิการกษาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 ๒๕๐๔. (อัสดง)

เสรียร์โกลเด้น (พระยาอนุมา Nagarajan) "บันดา" เจ้าเรื่องในไทรภูมิ. พระนคร: โรงพิมพ์
 อุ่น, ๒๔๘. (พิมพ์ในงานพระราชทานเพลิงศพ พระนางพิษภานี เมื่อ พ.ศ.๒๔๘)

"หลักสูตรแผนกวิชาช่างพิมพ์ วิทยาลัยเทคโนโลยีกรุงเทพ." อนุสรณ์งานแสดงการพิมพ์แห่งประเทศไทย
ครงที่ ๒. พระนคร: โรงพิมพ์ครุสภากาแฟพรา, ๒๕๐๘. หน้า ๑-๑๔

เหม เวชกร. กามนิก เล่ม ๑. (หนังสือชุดภาพและการถ่ายของค่าห้องคุรุสภาก")
 พระนคร: โรงพิมพ์ครุสภากาแฟพรา, ๒๕๐๘.

อนุมา Nagarajan, พระยา. ศิลป์สังเคราะห์. นครหลวงกรุงเทพฯ บุรี. สำนักพิมพ์ธรรมการ,
 ๒๕๐๘. หน้า ๑๘๘-๙

"อุตสาหะ" หนังสืออนุสรณ์พระราชทานเพลิงศพนายเหม เวชกร ณ เมรุสุสานหลวงวัดมหาธาตุ
ศิรินทราราช วันอาทิตย์ที่ ๒๔ กันยายน พ.ศ.๒๔๘๖. พระนคร: โรงพิมพ์ไทยสม.
 พันธ์, ๒๕๐๒.

อ่าไฟ จันทร์จิรา. "ประวัติและวิัฒนาการการพิมพ์หนังสือในประเทศไทย." วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชาโลส托ทศัณศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๒๕๐๕ (อัสดาเนา)

บทความในสารสาร

กองแก้ว วีระประจักษ์. "เครื่องเขียนหนังสือของชาวไทยโบราณ," โบราณคดี, ๖ (พฤษภาคม
- ธันวาคม, ๒๕๑๑), ๑๑๕-๑๓๖, ๑๐๓-๑๑๔.

กำธร สติรุกุล. "การเป็นมาของการพิมพ์และงานแสดงการพิมพ์ในเมืองไทย" บรรณาธิการ
๒๕๐๕, หน้า ๙๐, ๕๔.

_____. "ปัญหาทางการพิมพ์หนังสืออ่านสำหรับเด็กและเด็กวัยรุ่น." บรรณาธิการ ๒๕๐๕,
๒๕๐๘, หน้า ๑๔-๑๕.

ณรงค์ รุ่งวัฒนา. "ประยุทธ์ จรรยาลังช์ ขอกล่าวเชิญการถูนของเมืองไทย" เสรีภาร,
๖๐ (พฤษภาคม, ๒๕๐๔), ๓๓-๔๑.

"นิจิรา" (จิตต์ ไตรปิน), "นักเขียนการศึกษา เมืองคนแรกของเมืองไทย." ช่างกรุ,
๑๓ (มีนาคม, ๒๕๐๖), ๖๐-๖๘.

"พระบรมราชโถวหารพระราชนาเ跟我ะสมายาชิกห้องสมุดทั่วประเทศไทย." วารสารห้องสมุด,
๑๖ (มกราคม-กุมภาพันธ์, ๒๕๑๕), ๑.

"พระราชบัญญัติสมุด เอกสาร และหนังสือพิมพ์ พุทธศักราช ๒๕๑๐." ราชกิจจานุเบกษา,
๔๕ (๕ กันยายน, ๒๕๑๐), ๑๗๔.

"ແນກຂ່າວ" ວາրສາຮອງສຸມຄູ, ๑๕ (กรกฎาคม-สิงหาคม, ๒๕๐๔), ๓๓๔-๓๕.

_____. ວາරສາຮອງສຸມຄູ, ๑๖ (ພັດສະກິການ-ມີນາคม, ๒๕๑๕), ๕๕๙-๖๐.

สมพงษ์ กิริเจริญ. "การวิจัยที่นำเสนอในทางโสตทัศนศึกษา," ວາරສາຮອງປະກາດສຶກສາ,
๙ (ມີນາคม-ເມນາຍນ, ๒๕๐๖), ๒๒

สะอาด แหงนก. "กระดาษ," สารานุกรมไทยฉบับราชบัณฑิบสถาน, ๙ (๒๔๔๙), ๗๘๐-๙๑.

ลิรินทร์ ช่วงโขต. "ท่านจะช่วยบุตรหลานของท่านให้เป็นสิริรักการอ่านหนังสือให้อย่างไร," สารสารห้องสมุด, ๔ (มกราคม-กุมภาพันธ์, ๒๕๐๓), ๓๓.

เอกสารพิเศษ

"จากหมายเหตุรักษาเลี้ยง ๔." หอสมุดแห่งชาติ สมุดไทยฯ เสน่หินสอขาว. ฉบับที่ ๑๒๐

"ทำรากไตรภูมิฉบับหลวงสมัยกรุงชนบุรี." หอสมุดแห่งชาติ, สมุดไทยฯ. เสน่หันยาและหมึก.
หมายเลข ๙๐.

"ทำรากฟ้อนรำ." หอสมุดแห่งชาติ. สมุดไทยฯ. ระบายสี. หมายเลข ๙๑.

"ทำรากยุทธศาสตร์ ทำรากพิชัยส่งกรมฉบับหลวง ร.๖, จ.ศ.๑๙๓๓." หอสมุดแห่งชาติ. สมุดไทยฯ.
เสน่ห์หมึกทอง. หมายเลข ๙๐๔.

"ไกรภูมิโลกสมัยอยุธยา." หอสมุดแห่งชาติ. เสน่หันยา. หมายเลข ๕.

"ภาพจับเรื่องรามเกียรติ." หอสมุดแห่งชาติ. สมุดไทยฯ. ระบายสี. หมายเลข ๙๖.

"ภาพปริศนาธรรม." หอสมุดแห่งชาติ. สมุดไทยฯ. เสน่ห์หมึกและระบายสี. หมายเลข ๓๐.

"ภาพเรื่องอิเหนา." หอสมุดแห่งชาติ. สมุดไทยฯ. ระบายสีและลงทอง. หมายเลข ๙๖.

"เวชภารสครฉบับหลวง (ทำรากแผนนวค)" หอสมุดแห่งชาติ. สมุดไทยฯ. เสน่ห์ทอง. หมายเลข ๑๑๔

"สัตว์ภารสคร (ทำรากแมว)" หอสมุดแห่งชาติ. สมุดไทยฯ. เสน่ห์หมึก. หมายเลข ๙๔.

"หนังสือสุนทรีย์เรื่องเวสสันดรชาดก สมัยรัตนโกสินทร์." หอสมุดแห่งชาติ. สมุดไทยฯ. เสน่ห์
ทอง. หมายเลข ๘๔.

หอสมุดแห่งชาติ, กอง กรมศิลปากร. บัญชีหนังสือแผนกเชี่ยนและตรา, หน่วยรากฟ้า. แผนก
ค้นฉบับตัวเชี่ยน

ลิ้งพิมพ์อื่น ๆ

ไทยวัฒนาพานิช, สำนักพิมพ์. นิทรรศการเบ่าวาณ ๑๙ จัดโดยผู้บำรุงสาร บริษัทสำนักพิมพ์
ไทยวัฒนาพานิช จำกัด ณ ห้องแสดงหนังสือหน้าถนนกีฬาแห่งชาติ ๒๔๕ วันวาน
๒๕๖๖. พระนคร: ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๖๖.

ประยูร จารยางน์. "การบรรยายเรื่องภาพการถูน," ("เอกสารการบรรยายและอภิปราย
เกี่ยวกับศิลปสมัยปัจจุบันของกรมศิลปากร" อันดับที่ ๖) พระนคร: โรงพิมพ์ครุสก
พระสุเมรุ, ๒๕๖๓. หน้า ๖๐

ลิรินทร์ ช่วงโฉม. "สภาพหนังสือเก็ง," การอภิปรายในการประชุมสามัญประจำปี พ.ศ.๒๕๖๖
ของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ณ หอสมุดแห่งชาติ วันอังคารที่ ๔ มีนาคม ๒๕๖๖
เวลา ๙.๐๐ น. (อัดสำเนา)

"หลักสูตรการเรียนแผนกพาณิชศิลป์ หลักสูตร ๖ ปี," สูจิบัตรการแสดงผลงานพาณิชศิลป์ครั้งที่
๖ เพาะช่าง ๑๕ พ.ย.๒๕๖๓ พ.ย.๒๕๖๖. งานบูรี: โรงพิมพ์ประยูรวงศ์, ๒๕๖๖.

ภาพประกอบจากหนังสือพิมพ์

ภูมิสก ๘ (กันยายน, ๒๕๖๕)

เกราะเดลิก, ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๖, หน้า ๖.

ศาล (court) เล่ม ๙ วันที่ ๑ แรม ๑๗ คำ เดือนลิน, แผนที่ ๙.

ครุโนวาท, เล่มที่ ๑. วันอังคาร เดือน ๙ แรม ๙ คำ ปีจอ ฉອก ๑๒๓๖, หน้า ๙.

ไทยรัฐ, ๑๖ เมษายน ๒๕๖๖, หน้า ๓

ไทยรัฐ, ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๙๖, หน้า ๑

กระทรวงศึกษาธิการ (๔๔๓๐ พฤศจิกายน, ๒๕๙๖), ๒๖๗-๒๖๘

ประชาธิปไตย, ๑๙ มีนาคม ๒๕๙๖, หน้า ๔.

พิมพ์ไทย, ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๙๖, หน้า ๑.

ราชกิจจานุเบนชชา เล่มที่ ๑ ฉบับที่ ๑ พ.ศ.๒๕๐๑, แผ่นที่ ๑.

รายรู้, ๑๗ มีนาคม ๒๕๗๙, หน้า ๙

ถนน, ๒๙ (พฤศจิกายน, ๒๕๙๖), หน้า ๔๔.

สกลไทย, ๑๗ (๙๙ มีนาคม, ๒๕๙๖)

สยามรัฐ, ๑๘ สิงหาคม ๒๕๙๖, หน้า ๙

สัมภาษณ์

ไทยรัฐ, สำนักงาน. สัมภาษณ์นายประยูร จาราวงศ์ นักเขียนภาพการคุ้นการเมือง และการคุ้นเรื่องชาวในหนังสือพิมพ์. ๑๙ มีนาคม ๒๕๙๖.

ไทยวัฒนาพาณิช, สำนักพิมพ์. สัมภาษณ์นายเชาว์เดช เลิศโชคพิพากเจ้าหน้าที่ฝ่ายผลิต และศิลปกรรมหนังสือทำรายงานของสำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพาณิช. ๖ มิถุนายน ๒๕๙๖.

เพาะช้าง, วิทยาลัย. สัมภาษณ์นายชาญยุรงค์ คิมฐานท์ อาจารย์แผนกวิศวกรรม และนักเขียนภาพประกอบในหนังสือพิมพ์รายสัปดาห์. ๑๕ มกราคม ๒๕๙๖.

หอสมุดแห่งชาติ. สัมภาษณ์นายชูศักดิ์ พิพิธเกษร หัวหน้าแผนกสนับสนุนบัวเขียน หอสมุดแห่งชาติ. ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๙๖.

อัลลัมมานู, โรงพิมพ์. สัมภาษณ์นายคหลัง คาเมรีล แวนนิเออร์ (R.F. Gabriel Vanier) ผู้จัดการโรงพิมพ์อัลลัมมานู. ๒๖ มีนาคม ๒๕๙๖.

องค์การค้าของกรุงสกุล, สำนักงาน. สัมภาษณ์นางสาวละเมียด ลิมอักษร หัวหน้าฝ่ายวิชาการของ
องค์การค้าของกรุงสกุล. ๖๖ มีนาคม ๒๕๙๖.

๔. ภาษาอังกฤษ

BOOKS

Bland, David. History of Book Illustration. Cleveland: The World Publishing, 1958.

Bradley, D. B. "Protestant Missions in Siam," Bangkok Calender 1866
Bangkok: American Missionary Association Press, p.82.

Bradley, E. R. หนังสือประ大局 ก ก แจกราชอักษร (Elementary Tables & Lessons in The Siamese Language) 4th.ed. Bangkok: A.M.A.
Press., 1860.

Carter, Thomas Francis. The Invention of Printing in China and its Spread Westward. 2nd.ed. New York: The Ronald Press, 1955.

Coedes, George. The Vajirananan National Library of Siam. Bangkok:
Bangkok Time Press, 1924. p.33.

Dahl, Svend. History of the Book. 2nd.ed. Metuchen, N.J.: The Scare Crow Press, 1968.

Dale, Edgar. Display for learning: making and using visual material. New York: Dryden Press., 1957.

Dale, Edgar. "Still Picture," Audio-Visual Methods in Teaching.
New York: Holt, Rinehart and Winston, 1951. pp.269-74.

Haines, Helen E. Living with books. 2nd.ed. New York: Columbia University Press, 1950.

Hemenway, A. ເກືອງແນວທິປະໄຕ (Geography and History of France) 2nd.ed. Bangkok: A.M.A. Press, 1862.

Landau, Thomas ed. Encyclopedia of Librarianship. 3rd.ed. London: Bowes & Bowes, 1966.

Launay, Adrian. Histoire de la Mission de Siam 1662-1811. Paris: Société des Missions-Etrangère, 1920. p.44.

McFarland, G. B. "The Beginning of Protestant Mission Siam 1828-1920," Historical Sketch of Protestant Missions in Siam 1828-1928. Bangkok: The Bangkok Times Press, 1928. p.8.

McKown, Henry C. "Illustration." Audio-Visual Aids to Instruction. New York: McGraw-Hill, 1949. p.118.

McMurtrie, Douglas C. The Story of Printing and Book Making. Oxford: Oxford University Press, 1953. p.1.

Mich, Daniel D. and Eberman, Edwin. The Technique of the Picture Story. New York: McGraw-Hill, 1945.

Ranganathan, S. R. Library Book Selection. Bombay: Asia Publishing House, 1966.

Shores, Louis. "The World of Graphics," Instructional Materials. New York: Ronald Press, 1949. p.190.

Steinberg, S.H. Five Hundred Years of Printing. 2nd.ed. Harmondsworth: Penguin Books, 1961.

LNUO

Wright, Arnold. Twentieth Century Impressions of Siam; its history, people, commerce, industries, and resources with which is incorporated an abridged edition of Twentieth Century Impression of British Malaya. London: Lloyd's Greater Britain Publishing, 1908.

ARTICLES

Edwards, Hugh. "Wood Cut and Wood Engraving," Encyclopedia Britannica xxiii (1966), 720-3.

Fern, Alan Maxwell. "Illustration," Encyclopedia Britannica xi (1966), 1094.

Haseloff, Arthur. "Illuminated Manuscripts," Encyclopedia Britannica xic (1966), 1089.

Wells, James M. "History of Printing," Encyclopedia Britannica xviii (1964), 500-1.

Winger, Howard W. "Book" Encyclopedia Britannica III (1966), 924.

ประวัติการศึกษา

ชื่อ นางสาว เจมพันธ์ กอร์ณสกุล

วุฒิการศึกษา อักษรศาสตร์บัณฑิต (สาขาวิชารัฐศาสตร์) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา พ.ศ.๒๕๖๔-๒๕๗๐

ประกาศนียบัตรชั้นสูงวิชาบริหารรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา พ.ศ.๒๕๗๒-๒๕๗๓

ตำแหน่งและสถานที่ทำงาน บรรณาธิการ หอสมุดศิริราช มหาวิทยาลัยมหิดล

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย